

Retsudvalget (2. samling)
REU alm. del - Svar på Spørgsmål 95 + 96
Offentligt

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 3. januar 2008
Kontor: Færdsels- og våben-
kontoret
Sagsnr.: 2007-150-0517
Dok.: EHL40264

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 95, som Folketingets Retsudvalg (Alm. del) har stillet til justitsministeren den 5. december 2007.

Lene Espersen

Anette Amsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 95 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Vil ministeren med henblik på at øge trafiksikkerheden overveje at kræve helbredsundersøgelse udført af en uvildig læge i forbindelse med ældres fornyelse af kørekort i stedet for som nu at lade den ældres sædvanlige praktiserende læge udstede lægeerklæring?”

Svar:

Jeg kan oplyse følgende om de gældende regler og baggrunden herfor:

Det fremgår af færdselslovens § 56, stk. 2, nr. 2, at kørekort kan udstedes til en person, der er i besiddelse af tilstrækkelig syns- og høreevne samt i øvrigt af den fornødne åndelige og legemlige førlighed. Det fremgår endvidere af færdselslovens § 59, at kørekortet gælder, indtil den pågældende er fyldt 70 år. Dog kan der for kørekort til visse køretøjer fastsættes en kortere gyldighedstid. Det fremgår desuden af § 59, at kørekort efter udløbet af gyldighedstiden kan fornys, såfremt den pågældende stadig opfylder betingelserne for at få udstedt kørekort.

Ansøgning om fornyelse af kørekort skal ifølge kørekortbekendtgørelsens § 68, stk. 2, bl.a. vedlægges en lægeattest. Attesten skal udstedes af ansøgerens sædvanlige læge eller anden speciallæge, jf. kørekortbekendtgørelsens § 21, stk. 3.

På grundlag af oplysningerne i lægeattesten afgøres det, om ansøgeren opfylder de helbredsmæssige betingelser for erhvervelse af kørekort, jf. kørekortbekendtgørelsen § 22, stk. 1. Politiet kan ifølge § 22, stk. 3, endvidere kræve, at ansøgeren aflægger en vejledende helbredsmæssig køretest, jf. § 53, til bedømmelse af, om kørekort kan udstedes eller eventuelt skal udstedes på særlige vilkår.

Med virkning fra 1. maj 2006 blev kørekortbekendtgørelsens bilag 2, punkt G, om psykiske sygdomme eller svækkelser ændret, således at det blev obligatorisk for lægen at undersøge ansøgerens kognitive funktioner i forbindelse med kørekortfornyelse ved det fyldte 70. år og derover. Hvis lægens undersøgelser viser tegn på kognitiv svækkelse, bør ansøgeren henvises til en vejledende helbredsmæssig køretest.

Samtidig blev der fastsat retningslinjer for afviklingen af den vejledende helbredsmæssige køretest for personer med mulig svækkelse af de kognitive funktioner, herunder om de forhold som politiet særlig skal være

opmærksom på med henblik på at kunne vurdere ansøgerens hukommelse, orientering, rum- og retningssans og koncentration. Disse retningslinjer er fastsat i kørekortcirkulærets bilag 3.

Baggrunden for disse ændringer var bl.a. anbefalingerne i en rapport fra Arbejdsgruppen vedrørende revision af den obligatoriske lægeundersøgelse for indehavere af kørekort ved det fyldte 70. år fra december 2000.

I arbejdsgruppen deltog repræsentanter for Trafikministeriet, Færdselsstyrelsen, Danmarks TransportForskning, Sundhedsstyrelsen, Praktiserende Lægers Organisation og Foreningen af Politimestre i Danmark/Politidirektøren i København.

I rapporten er der for så vidt angår spørgsmålet om, hvem der er bedst egnet til at udføre lægeundersøgelsen, bl.a. anført følgende på s. 27 f.:

"I Danmark har en person oftest den samme læge gennem mange år. Dette giver mulighed for, at lægen gennem sit kendskab til den pågældende har mulighed for at vurdere, om der er eller har udviklet sig kognitive funktionssvigt. Samtidig vil lægen gennem samtale kunne forberede den pågældende på, hvad vej det går helbredsmæssigt også med hensyn til fremtidig fornyelse af kørekortet.

Det kan dog være et dilemma for læger både at skulle varetage patientens interesse i at bevare retten til at køre bil og samfundets interesse i at identificere personer, som bør ophøre med at køre bil, fordi de udgør en særlig risiko i trafikken.

En "fremmed" læge vil ikke have et tilsvarende kendskab til ansøgeren og dennes helbredsmæssige tilstand, og det kan tænkes i sig selv at virke skræmmende at skulle undersøges af en læge, som man ikke tidligere har mødt. Dette kan måske i sig selv afholde nogle ældre fra at søge kørekortet fornyet med de deraf følgende uheldige konsekvenser for den pågældendes livskvalitet.

[...]

Det har i arbejdsgruppen været drøftet, om der skulle indføres en vejledende praktisk prøve for alle ansøgere over 70 år. Ses der bort fra de økonomiske perspektiver i, at alle skulle gennemføre en vejledende praktisk prøve, vil en sådan prøve formentlig være et egnet middel til at vurdere den pågældendes køreevne i den givne prøvesituation. Det vil dog ikke kunne udelukkes, at den pågældende vil være i stand til at kompensere for sin situation på en sådan måde, at den pågældendes risikoadfærd ikke afsløres.

Da ansøgerens egen læge må anses for den, der bedst kan vurdere den pågældende ansøgers funktionsniveau i forhold til køreevne og identificere de personer, der bør undersøges nærmere, og som efter høring af embedslægen eventuelt bør henvises til en vejledende praktisk prøve, var der i arbejdsgruppen enighed om, at ansøgerens egen læge er bedst egnet til at gennemføre lægeundersøgelsen til brug for ansøgning om fornyelse af kørekort.”

En arbejdsgruppe under Sundhedsstyrelsen (Arbejdsgruppen vedrørende forslag til vurdering af kognitiv funktion ved lægeundersøgelse i forbindelse med kørekortfornyelse fra det 70. år) afgav herefter i januar 2003 en rapport med forslag til, hvordan lægen skal teste kørekortansøgerens kognitive funktioner.

I forbindelse med Justitsministeriets gennemførelse af rapportens anbefalinger anmodede ministeriet Sundhedsstyrelsen om en udtalelse om, hvorvidt andre end ansøgerens egen læge bør foretage lægeundersøgelsen.

Sundhedsstyrelsen anførte i sin udtalelse af 4. august 2003 bl.a., at såfremt undersøgelsen skal foretages af en anden læge end ansøgerens egen læge, vil det indebære, at lægen skal sætte sig ind i ansøgerens helbreds-tilstand og indhente helbredsmæssige oplysninger fra ansøgerens egen læge. Sundhedsstyrelsen anførte, at dette vil medføre en øget arbejdsbyrde for ansøgerens egen læge. Styrelsen anførte endvidere, at nogle ansøgere muligvis vil finde det skræmmende at skulle undersøges af en anden ukendt læge, hvorved der er risiko for, at disse undlader at søge om fornyelse af kørekortet. Styrelsen bemærkede i den forbindelse, at dette ikke vil være i overensstemmelse med anbefalinger om, at ældre mennesker holder sig i gang så længe som muligt.

Sundhedsstyrelsen anbefalede på den baggrund, at det er ansøgerens egen læge, der foretager helbredsundersøgelsen og udfylder helbredsattesten.

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, som har oplyst følgende:

”Rigspolitiet fører ikke statistik over antallet af sager, hvor en læge anbefaler, at der aflægges en vejledende helbredsmæssig køretest. Der laves heller ikke opgørelser over antallet af afholdte vejledende helbredsmæssige køretest på baggrund af lægelig indstilling om mulig kognitiv svækkelse eller over udfaldet af disse sager. Det er imidlertid Rigspolitiets vurdering, at såvel antallet af sager, hvor lægen anbefaler, at der aflægges en vejledende helbredsmæssig kø-

retest, og antallet af afholdte køretest for personer med mulig svækkelse af de kognitive funktioner er steget efter indførelsen af den obligatoriske undersøgelse af ældre ansøgers kognitive funktioner den 1. maj 2006.

Det er endvidere Rigspolitiets vurdering, at en del kørekortindehavere, når der stilles krav om aflæggelse af vejledende helbredsmæssig køretest, vælger at frafalde ansøgningen om fornyelse af kørekortet, ligesom en del frafalder ansøgningen om fornyelse umiddelbart efter, at køretesten er aflagt, og de er gjort bekendt med udfaldet af køretesten.

Det er endelig Rigspolitiets vurdering, at en større del af de sager, hvor der afholdes vejledende helbredsmæssig køretest på baggrund af mistanke om kognitiv svækkelse, resulterer i inddragelse af førerretten. I en mindre del af sagerne indkaldes kørekortindehaveren på baggrund af udfaldet af køretesten til en kontrollerende køreprøve på grund af manglende kundskaber eller færdigheder.

Der er efter Rigspolitiets opfattelse ikke på nuværende tidspunkt og på baggrund af de hidtil indhentede erfaringer siden indførelsen af den obligatoriske undersøgelse i 2006 grundlag for at ændre de gældende regler.

Rigspolitiet vil i 2008 løbende følge den gældende ordning på området.”

Jeg finder på denne baggrund ikke grundlag for at indføre en ordning med krav om, at en anden læge end ansøgerens sædvanlige læge foretager den påkrævede helbredsundersøgelse i forbindelse med ældres fornyelse af kørekort.

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 3. januar 2008
Kontor: Færdsels- og våben-
kontoret
Sagsnr.: 2007-150-0517
Dok.: VDK40512

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 96, som Folketingets Retsudvalg (Alm. del) har stillet til justitsministeren den 5. december 2007.

Lene Espersen

/
Anette Arnsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 96 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

"Vil ministeren med henblik på at øge trafiksikkerheden overveje at indføre obligatoriske køreprøver med mellemrum fra det fyldte 74. år?"

Svar:

Der henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 95 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).

Jeg kan supplerende oplyse, at gyldighedstiden for kørekort til personer, der er fyldt 70 år på det tidspunkt, hvor kørekortet udstedes, er følgende, jf. kørekortbekendtgørelsens § 59, stk. 2:

Er ansøgeren fyldt 70 år, men ikke 71 år:	4 år.
Er ansøgeren fyldt 71 år, men ikke 72 år:	3 år.
Er ansøgeren fyldt 72 år, men ikke 80 år:	2 år.
Er ansøgeren fyldt 80 år:	1 år.

Af kørekortbekendtgørelsens § 76 følger endvidere bl.a., at en kørekortindehaver har pligt til at medvirke til lægeundersøgelser eller en vejledende helbredsmæssig køretest, hvis politiet bliver opmærksom på forhold, der giver begrundet tvivl om, hvorvidt kørekortindehaveren fortsat er i besiddelse af et tilfredsstillende helbred.

Sammenholdt med de regler, der er omtalt i besvarelsen af spørgsmål nr. 95, indebærer reglerne i kørekortbekendtgørelsens § 59, stk. 2, og § 76, at det for personer, der er fyldt 70 år, med jævne mellemrum undersøges, om de helbredsmæssige betingelser for at være i besiddelse af et kørekort fortsat er opfyldt. Det kan endvidere kræves, at den pågældende aflægger en vejledende helbredsmæssig køretest, hvis der er behov herfor.

Som omtalt i den arbejdsgrupperapport fra 2000, der er henvist til i besvarelsen af spørgsmål nr. 95, må en ordning med jævnlige obligatoriske køreprøver for personer over en vis alder antages at have ikke ubetydelige økonomiske konsekvenser. Hertil kommer, at det i rapporten er anført, at aflæggelse af en praktisk køreprøve ikke i sig selv kan antages med sikkerhed at afdække, om den pågældende opfylder de helbredsmæssige betingelser for at være i besiddelse af et kørekort.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 95, har Rigspolitiet desuden under henvisning til de hidtil indhentede erfaringer siden regelændringerne i maj 2006 oplyst, at der efter Rigspolitiets opfattelse ikke på nuværende tidspunkt er grundlag for at ændre de gældende regler på området.

Jeg finder på denne baggrund ikke grundlag for at indføre de i spørgsmålet nævnte obligatoriske køreprøver.